

CK KPJ o nalogah v šolstvu:

Vzgajati v šolah novega svobodnega in odločnega socialističnega človeka, čigar naziranja so široka in različna, ki sta mu tuja birokratizem in modeliranost misli. Da bi to dosegli, moramo imeti tak učni kader, ki bo mogel vzgajati vsestransko razvitega človeka - graditelja in branitelja socializma

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA KRANJ

Leto III. Št. 26

Kranj, 29. junija 1950

Cena din 2-

Vzgajamo svobodnega kulturnega človeka

V soboto, dne 24. t. m. so imeli prosvetni delavci kranjskega okraja svoje zaključno uradno zborovanje za šolsko leto 1949-50, združeno s sindikalnim zborovanjem. Konferenco je vodil poverjenik za prosveto OLO tov. Bavdek Dušan, ki je pozdravil zastopnike oblasti in množičnih organizacij. Pozdravil je zastopnika ministrstva za prosveto,

Poročilo poverjeništa za prosveto OLO

V izčrpnem referatu je očrtal probleme šolstva, ki so nastopali med letom. Povedal je tudi, kako so posamezni prosvetni aktivni pristopali k reševanju nalog in kakšni so končni uspehi celotnega dela prosvetnih delavcev. Orisal je gospodarsko-politično strukturo okraja in gospodarsko - socialno strukturo posameznih krajevnih področij, na podlagi katere morajo prosvetni delavci reševati tudi šolska vprašanja.

Mreža šolskih ustanov je zelo gosta in raznovrstna. Tako navaja statistično poročilo za mesec maj, da je v okraju 63 osnovnih šol z 214 oddelki in 8.293 učenci. Sedemletk je osem in štejejo 18 oddelkov ter 579 učencev. Z odločbo ministrstva za prosveto so vse sedem-

Delo na znanstvenosti in idejnosti pouka ter ideološki vzgoji učencev

V tem šolskem letu so dobivali prosvetni delavci močne vzpodbude za čim intenzivnejše in kvalitetnejše šolsko delo. Sem moramo predvsem šteti uvedbo predpisanega študijskega gradiva in konzultacij, izdajo resolucije CK KPJ o šolstvu, resolucijo o ideološki vzgoji mladine, o gospodarskih nalogah v letu 1950., kakor tudi številne napotke, ki so jih dobivali prosvetni delavci od resornega ministrstva, oblastnega ljudskega odbora in okrajnega komiteja KPS.

Rezultatev o stopnji znanstvenosti in idejnosti pouka ter o ideološki vzgoji ni mogoče številčno navajati, morejo nam jo pa prikazati razne oblike in uspešnost izvajanja posameznih prosvetnih nalog. Znanstvenost in idejnost pouka sta odvisni predvsem od pedagoške in politične razgledanosti posameznih prosvetnih delavcev, prav tako pa tudi od njihove aktivnosti, prizadevanja, da bi dosegli boljše učne uspehe in pravilne vzgojno mladino. Poverjenik je obširno govoril o učiteljevih pripravah na pouk, o poglobljanju v predmet. Podčrtal je, da bomo znanstvenost pouka izboljševali le z lastnim strokovnim dviganjem. Stremljenje po pedagoškem dvigu nam morejo dobro prikazati številke učiteljev vpisanih v VPS, in kako so pokazali učitelji, tečajniki in pripravniki usposobljenost za izpite. Od celotnega števila prosvetnega kadra na osnovnih, sedemletnih šolah in gimnazijah, ki znaša 286 oseb, jih je vpisanih na VPS 32, torej 11% prosvetnih delavcev. Učiteljev brez strokovnega izpita je še 65, to je 23.2%. Od teh jih je polagalo v tekočem letu izpite za dosego kvalifikacij 12. Iz prednjega moramo razbrati, da zanimanje prosvetnih delavcev za VPS stalno narašča, kar je povsem pravilno. Naše sedemletke, odšleje gimnazije, nujno potrebujejo strokovno usposobljenosti. Premajhno pa je bilo stremljenje pripravnikov po dosegi v strokovnosti. V resnici imajo tudi učiteljski pripravniki ogromno dela v šoli in izven nje, vendar borba za dosego kvalifikacij ne sme zaradi tega popuščati.

Učiteljske mesečne konference prav

načelnika šolstva tov. Mehoro Draga, predsednika glavnega republiškega odbora SPD tov. Zorna Jožeta, delegata okrajnega komiteja KPS tovarišico Rome Dragico, predsednika Okrajnega odbora OF tov. Grčarja Staneta, zastopnika okrajnega odbora LMS Čeplaka Fr. in zastopnika OSS tov. Čiča Leopolda iz Kranja.

letke, razen Preddvorske, preimenovane v nižje gimnazije. Do zaključka šolskega leta pa so bile 4 nižje gimnazije s 36 oddelki ter 1550 dijaki. Popolna gimnazija je ena, ki ima 21 oddelkov in 903 dijake. Pri dveh osnovnih šolah imamo tri pomožne oddelke s 45 učenci. V okraju delujejo tudi 4 večerne gimnazije s 145 dijaki. Glasbene šole so 3, s približno 400 učenci, strokovnih šol je 15 s 58 oddelki in 2.112 učenci, čipkarske šole so 3. V okraju delujejo tudi trije dijaški domovi z 212 oskrbovanci, 1 mladinski dom z 89 učenci, 6 DID-ov, ki okrbujejo 308 otrok, 1 dnevno zavetišče za otroke, katerih starši so stalno zaposleni in en dom bosanskih otrok s 70 učenci.

tako dokazujejo prizadevanje učiteljstva za boljšo kvaliteto pouka. Od 63 osnovnih šol je imelo 40 šol redne mesečne konference, na katerih je bilo podanih 144 referatov pedagoške vsebine. Na teh konferencah se je obravnavalo tudi 177 vzornih učnih nastopov. Prednje številke nam povedo, da je bilo delo teh šol zelo bogato in plodno. Pomanjkljivost je v tem, da se enooddelčne šole niso vključile v delo višje organiziranih šol, čeprav jih je poverjenišvo na to stalno opozarjalo. Na nekaterih šolah so posamezni šolski upravitelji v veliki meri pomagali začetnikom (Cerklje, Poljane, Železniki, Jezersko itd.) drugod so prepuščali upravitelji začetnike več ali manj samostojnemu iskanju pedagoških vrednot.

Najbolj je bilo uspešno v tem letu delo strokovnih aktivov, ki so silno razvili svojo delavnost zlasti po objavi resolucije o šolstvu. V tem pogledu je prednjačila I. gimnazija v Kranju, kjer se je osnoval osrednji strokovni aktiv za ves okraj. Pod vodstvom prof. Stanke Bunca so pripravili ti aktivni dragocene prispevke za pripravo učnih načrtov in učbenikov. Posebno tehtne prispevke so dali glede pouka materinskega jezika na osnovnih in srednjih šolah. Njihovi predlogi so bili dvakrat objavljeni v „Prosvetnem delavcu“.

Pomemben pripomoček k dviganju prosvetnih kadrov tvori uvedba predpisanega študijskega gradiva in uvedba konzultacij. Sprva je uvedba študijskega gradiva odjeknila med nekaterimi prosvetnimi delavci neugodno, ker so jo smatrali za novo obremenitev in kot politični pritisk. Vendar so se tega študija resno lotili in študijski sestanki so postali prijetna oblika poglobljanja v naše družbene probleme. Konzultacije same so pokazale ogromen porast političnega znanja in spoznavanja naše družbene problematike. V mnogih primerih je učiteljstvo po opravljenih konzultacijah priredilo tudi družabne zabavne sestanke.

V mesecu maju se je osnoval pedagoški aktiv, ki se bo poglobljal v posamezna politična in pedagoška vprašanja.

Iz vrst članov tega pedagoškega aktiva bomo dobivali vodilne ljudi za naše višje organizirane prosvetne ustanove. Ti bodo tudi prenašali izsledke pedagoškega aktiva med ostalo učiteljstvo v okraju. S pedagoškim aktivom smo prešli v obdobje intenzivnejšega pedagoškega dela in bomo vodili v prihodnjem letu pravo pedagoško bitko.

Ideološka nasprotstva so se predvsem zacstrela pri študiju moralno-političnih vprašanj, pri vprašanju religije in politične opredelitve v življenju vasi. S spoznavanjem zakonitosti družbenega razvoja, posebej pa še s spoznavanjem razvoja materialnega sveta, se je pri prosvetnih delavcih pomikalo težišče z idealističnih prepričanij vse bolj na dialektično materialistično prepričanje. Ideološka borba je privedla do te stopnje, da je prosvetni delavec notranje bolj sproščen, da ne živi v fantastičnih sferah idealistične domišljije, temveč gleda vedno bolj kritično na verske dogme in se jim odmika. Je še nekaj prosvetnih delavcev, ki namerno ne zaostrejo moralno-družbenih vprašanj, temveč prepuščajo tok razvoja slučajnim činiteljem. Neradi se tudi spuščajo v politično in gospodarsko dejavnost na vasi ter skušajo ostati le nezainteresirani gledalci procesa na vasi.

Važen pokazatelj za ideološko opredelitev nam daje tudi preglednica partijskega članstva iz vrst prosvetnih delavcev. Število kandidatov in članov Partije stalno narašča; danes dosega 20% od celokupnega prosvetnega kadra.

Ob volitvah v Ljudsko skupščino so imeli prosvetni delavci štiri sektorska zborovanja, na katerih so razpravljali o resoluciji glede ideološke vzgoje mladine, gospodarskih nalogah v letu 1950. in o pomenu volitev. Ta zborovanja so bila izredno živahna in so pokazala zanimanje prosvetnih delavcev za konkretna gospodarska vprašanja na vasi.

Učni uspehi na naših osnovnih in srednjih šolah

Učni uspehi so odvisni predvsem od strokovne usposobljenosti prosvetnih delavcev, to se pravi od tega, koliko znajo pedagogi napraviti predmet zanimiv in razumljiv, koliko se znajo poslužiti najboljega načina razlaganja, obnavljanja in utrjevanja, skratka, koliko je učitelj pedagoška osebnost. Prav gotovo vpliva na učne uspehe tudi prenatrpanost učencev v razredu, pre slab izbor v nižjih oddelkih, zdravstveno stanje učencev, družinske razmere itd. — v glavnem pa je odvisen učni uspeh le od učiteljeve pedagoške vrednosti.

Naslednje številke nam bodo pokazale delo in prizadevanje učencev in prosvetnih kolektivov za boljše učne uspehe; na 39 osnovnih šolah, od katerih smo do danes prejeli poročila o učnih uspehih, je izdelalo 78.1%, padlo 21.9%.

I. gimnazija Kranj: Pozitivnih 62.23%, popravni izpit ima 26.59%, ni dovršilo razredov 11.18%.

II. gimnazija v Kranju: Izdelalo 58.94%, popravni izpit ima 21.42%, padlo 19.05%.

Gimnazija v Škofji Loki: Izdelalo 56.82%, popravni izpit ima 22.53% dijakov, padlo 10.45% dijakov.

Gimnazija Tržič: Dovršilo razred 49.17%, popravni izpit ima 20.28% dijakov, padlo 30% dijakov.

Gimnazija Žiri: Dovršilo 66.33%, popravni izpit ima 26.31%, padlo 7.36% dijakov.

Sedemletka v Cerkljah: Dovršilo

Sindikalno zborovanje prosvetnih delavcev

Dne 24. t. m. ob 8. uri zjutraj je bilo zborovanje prosvetnih delavcev kranjskega okraja. Zborovanja se je udeležilo nad 400 oseb. Otvoril ga je predsednik okrajnega odbora SPD, nakar so izvolili delovno predsedstvo. Predsednik sindikata je očrtal delo prosvetnih delavcev v preteklem šolskem letu. Poročilo so izpopolnili referenti za posamezne sektorje. Tov. prof. Kalan je poročal o študiju in izvedbi konzultacij, ki so zelo razširile pogled prosvetnih delavcev v družbeno problematiko. Tov. prof. Rupnik Boris je poročal o novih uredbah za izboljšanje gmotnega položaja učiteljstva. Tov. Rupret Vinko je poročal o ureditvi preskrbe. Na koncu so odobrvali izstop Zveze prosvetnih delavcev Jugoslavije iz Svetovne sindikalne federacije. Sindikalnemu zborovanju je sledila uradna konferenca.

Povezava šol s starši se je v tem letu poglobila, saj je bilo prirejenih na vseh osnovnih šolah in gimnazijah v tem šolskem letu 347 roditeljskih sestankov. Tudi v tem pogledu so nekateri šolski kolektivi zgrešili, ker so obravnavali predvsem učne uspehe posameznih učencev, niso pa zajeli družbene vloge šole in krajevne šolske problematike v celoti. Prav tako se je izboljšalo sodelovanje prosvetnih ustanov s KLO, partijskimi in množičnimi organizacijami. V mnogih krajih so se ti politični in vzgojni faktorji večkrat sestajali ter reševali domače prosvetne probleme. O sodelovanju prosvetnih delavcev s KLO in množičnimi organizacijami nam govorijo naslednje številke: V krajevne ljudske odbore je bilo izvoljenih 13 prosvetnih delavcev, funkcionarjev v množičnih organizacijah je 94, v sindikalnih organizacijah 67, pri RK 24, funkcionarjev v kulturno umetniških društvih pa je 59.

59.33%, popravni izpit ima 22%, padlo 18.67% dijakov.

V prihodnjem šolskem letu bo potrebno bolj sistematično iskati vzroke slabih učnih uspehov na posameznih šolah. To mora postati osrednje pedagoško vprašanje šolskih kolektivov.

Za primerjavo z uspehi učencev v gimnaziji bomo navedli še nekaj podatkov o uspehih dijakov, ki stanujejo v dijaških domovih:

Dijaški dom v Kranju: 75.56% pozitivnih, popravni izpit ima 11.21%, padlo 3.33% dijakov;

Mladinski dom v Kranju: gimnazijci so dosegli sledeče rezultate: Uspešnih 57%, popravni izpit 43%, padel ni nihče;

Osnovnošolci: Razred je izdelalo 94.3%, zaostalo 5.7% učencev.

V dnevnem zavetišču zbrani dijaki so dosegli te-le učne uspehe: Pozitivnih 75%, popravni izpit ima 18.7%, zaostalo 6.3% dijakov.

V primerjavi z uspehi dijakov, ki stanujejo doma, vidimo, da so dijaki v internatih dosegli mnogo boljše učne uspehe, s čemer se potrjuje vrednost naših dijaških domov.

Poglejmo še, kako so se izkazali dijaki pri nižjem tečajnem izpitu in maturi.

O sprejemih najboljših dijakov in pedagogov pri predstavnikih oblasti in množičnih organizacij bomo poročali v prihodnji številki

Izid nižjih tečajnih izpitov na srednjih šolah

I. gimnazija Kranj: Uspešno je položilo nižji tečajni izpit 84.2% dijakov, popravni izpit ima 15.8%, zaostal ni nihče.

II. gimnazija v Kranju: Uspešno ga je položilo 62% dijakov, popravni izpit ima 32.7%, padlo je 5.3% dijakov.

Gimnazija Tržič: Izpite je položilo 100% dijakov, popravnega izpita ali padel ni nihče.

Gimnazija v Škofji Loki: Položilo izpit 82%, popravni izpit ima 15.6%, padlo je 2.4% dijakov.

Gimnazija Ziri: Uspešnih je bilo

73.91%, popravni izpit ima 26.09%, padel ni nobeden.

Sedemletka Cerklje: Uspešnih 84.2%, popravni izpit ima 10.5%, zaostalo 2.3% dijakov.

Sedemletka Poljane: Izpite je položilo 88.2%, popravni izpit ima 5.9%, zaostalo je 5.9% dijakov.

Osmošolci na I. gimnaziji v Kranju so dovršili maturo s sledečim uspehom: uspešnih 49, popravni izpit ima 7, odklonjenih do jeseni 3 dijaki. Zaradi odličnega uspeha so bili mature oprošteni 4 dijaki.

Delo naših pionirjev in mladincev

Naši pionirski odredi so pod vodstvom pionirskih voditeljev iz vrst mladine s sodelovanjem učiteljstva izvedli v teku leta celo vrsto akcij in prireditvev. V času spomladanskega pogozdovanja so posadili 59.350 smrekovih sadik, nabrali so 2.360 kg zdravnih zeljč, prinesli so 1.511 kg starega papirja (premalol!), zbrali 7.793 kg železa ter posejali 33.454 rastlin-oljarič. Pionirski odredi so uprizorili tudi 30 samostojnih igrice, 18 samostojnih pevskih nastopov, 171 samostojnih proslav ob spominskih dnevih naših državnih praznikov in 80 proslav s sodelovanjem množičnih organizacij.

Na okrajni reviji pevskih zborov je nastopilo 17 pionirskih pevskih zborov. Zelo kvaliteten program so dale naslednje šole: Deško vzgajališče v Smledniku, II. gimnazija v Kranju, gimnazija Škofja Loka, osnovna šola Reteče, I. gimnazija v Kranju, posebno njen mladinski pevski zbor. Pionirski pevski

Poročilo o nižjih strokovnih šolah

Kranjski okraj je po svoji industriji in obrti eden izmed najbolj raznolikih v LRS. Zato ima tudi gospodarske šole različnih strok in sicer: šole za učence v gospodarstvu raznih strok v Kranju, Tržiču, Škofji Loki, Cerkljah, Železnikih in Gorenji vasi, oblačilne stroke na Primskovem, trgovske stroke v Kranju ter industrijske šole „Iskre“ v Kranju, gumarsko šolo „Sava“ in mlekarstvo šolo v Kranju ter industrijsko šolo pri tovarni športnih čevljev v Zireh.

Najtežji problem na nižjih strokovnih šolah je v tem, da ne razpolagajo s stalnim predavateljskim osebjem, niti nimajo stalnih upraviteljev. Industrijske šole so v tem pogledu na boljšem ter imajo vsaj stalne upravitelje. Že v letu 1948. je bilo na vseh šolah za učence v gospodarstvu uvedeno socialistično tekmovalstvo. Učenci so se borili za dosego boljših učnih uspehov, tekmovali so v vseh vprašanih mladinskega udej-

stvom in političnega izobraževanja. Prvo mesto na področju mladinskega udejstvovanja ima mlekarstvo šola v Kranju, kjer so zbrani mladinci iz vseh delov naše države. Mnogo lepih uspehov so dosegle tudi šole na Primskovem, v Železnikih, Škofji Loki, Tržiču in Cerkljah.

Ob redovni konferenci v aprilu so bili ugotovljeni sledeči učni rezultati: mlekarstvo šola v Kranju 82.35% (najvišji), industrijska šola Iskre 40.66% (najnižji). Zaključne šolske ocene po popravni izpiti bodo verjetno boljše.

Učenci teh gospodarskih šol so se skozi vse leto pripravljali na razstave in na dan učencev v gospodarstvu. Razstavo so priredili v Kranju, kjer so posebno uspele izdelke pokazale SUG Železniki, Škofja Loka, Primskovo in Tržič. V Škofji Loki so imeli tudi lastno razstavo.

O finančnem in materialnem gospodarstvu

Skupni izdatki za šolstvo znašajo v letčnjem okrajnem proračunu 32.570 tisoč dinarjev, t. j. 43.4% izdatkov celotnega okrajnega proračuna. Pri tem pa niso všteti proračuni osnovnih šol, ki so vstavljeni v proračune krajevnih ljudskih odborov. Investicije za gradnje šol in opremo znašajo v tem letu 3 in pol milijona.

Trenutno povzročajo največje težave našim šolskim upraviteljem način virmanskega poslovanja, ker so bili doslej vajeni le poslovanja z gotovino. Napaka je tudi v tem, da nekateri upravitelji prepuščajo izdelavo tromesečnih finančnih načrtov KLO, ki niso tako seznanjeni s potrebami posameznih šol. Le v redkih primerih moremo ugotoviti nepravilno stališče KLO do izkoriščanja prosvetnih proračunskih postavk. S tesnejšim sodelovanjem prosvetnih delavcev, zlasti upraviteljev s KLO se bo tudi gospodarstvo šol občutno izboljševalo.

V tem letu dovršujemo dve veliki novi šolski stavbi v Dupljah in Zireh,

Oskrba kulturno-prosvetnih delavcev

V tem šolskem letu so izšle važne uredbe, ki izboljšujejo življenjski standard prosvetnih delavcev. Tu navajamo uredbo o prioritetni oskrbi, uredbo o stanarini in kurivu za prosvetne delavce na podeželju in uredbo o funkcijskih dodatkih in honorarjih za prosvetne delavce. Vse te uredbe se v okviru možnosti izpolnjujejo ter ni bilo večjih pritožb. Vprašanje razdelitve tekstilij se je vršilo na ta način, da razdeljuje kon-

tingent tekstilij za prosvetne delavce okrajni odbor SPD. Odkar je prevzel delitev tekstilij okrajni odbor SPD, v tem pogledu ni nobenih pritožb.

V nekaterih primerih se ni moglo popolnoma zadovoljiti prosvetnih delavcev glede stanovanj, česar je krivo pomanjkanje stanovanjskih hiš v naših naglo se razvijajočih industrijskih središčih.

V tem letu je napredovalo 48 pro-

Priznanja najboljšim prosvetnim delavcem

Poročilo je sledil najbolj slavnostni del zborovanja, razdelitev nagrad in priznanj. Pred oder, ki je bil okrasno okrašen z državno zastavo, z velikim vencem gorenjskih nageljev in geslom „Vzgjajamo svobodnega kulturnega človeka“, pred kip maršala Tita, so prihajali mladi in starejši prosvetni delavci, da so iz poverjenikovih rok prejeli priznanja, ki jim jih daje za naporno celoletno delo ljudska oblast. Pri vsakem nagrajencu je bilo v kratkih potezah očitano delo, s katerim si je zaslužil nagrado in priznanje. Prihajali so resno, sprejemali so priznanja in do zadnjega kotička napolnjena dvorana jih je pozdravljala. Vrstili so se ti-le tovariši:

Bunc Stanko, profesor na I. gimnaziji v Kranju, je dobil nagrado za uspešno vodstvo strokovnega aktiva, za znanstveno slovstveno delo;

Završnik Albin, ravnatelj gimnazije v Zireh, je bil nagradjen za vzorno vodstvo gimnazije, za delo z mladino in dosežene uspehe v glasbi in telesni vzgoji;

Ivančič Ivana, učiteljica na II. gimnaziji v Kranju, je dobila nagrado zaradi znanstvenega pouka, metodičnega poglabljanja in kvalitetnega podajanja predmeta;

Kožuh Jože, vodja pedagoškega tečaja v Kranju, zaradi globokega poznavanja pedagogike in pravilnega učnega in ideološkega dela v pedagoškem tečaju;

Gabrovec Ana, učiteljica v Zireh, zaradi požrtvovalnega celodnevnega dela pod težkimi pogoji in doseženih vzornih učnih uspehov;

Mesec Marija, snažilka na I. gimnaziji v Kranju, za vestno in požrtvovalno vzdrževanje snage v šoli;

Učiteljski zbor sedemletke v Cerkljah je bil nagradjen za vzorno kolektivno, pedagoško delo in zelo dobre učne uspehe, tako da zavod v uspehih ne zaostaja za najboljšimi gimnazijami;

Hribnik Stanko, ravnatelj gimnazije v Škofji Loki, je bil nagradjen za pravilno idejno-politično usmerjanje pouka, zaradi globokega političnega znanja.

Lipar Peter, ravnatelj Glasbene šole v Kranju, zaradi uspešnega vodstva glasbene šole, skladateljskega dela in dviganja pevske kulture v mestu Kranju in na podeželju;

Slapar Niko, šolski upravitelj iz Trebije, za vzorno sodelovanje s prebivalstvom, njega mobilizacijo za gradnjo šole ter praktično izvedbo izobraževalnega in čipkarskega tečaja;

Zupančič Jože, upravnik sedemletke v Železnikih, zaradi odlične organizacije šole učencev v gospodarstvu in za uspešno izvedbo razstave in kulturnega nastopa na Dan učencev v gospodarstvu;

Fojkar Maks, upravnik šole Lučine, za uspešno in požrtvovalno delo na oddaljeni gorski šoli v težkih pogojih;

Bauman Ivan, upravnik dijaškega doma v Škofji Loki, zaradi vzornega

pedagoškega dela in izvrstne organizacije zavoda;

Mohor Miha, ravnatelj I. gimnazije v Kranju, za pravilno vodstvo dela in sodelovanje z mladinsko organizacijo na visoko organiziranem zavodu;

Zlajpah Miro in Pip Anton, okrajna prosvetna inštruktorja, zaradi vestnega in požrtvovalnega dela na področju pedagogike in idejnosti pouka.

Skupaj je bilo razdeljenih med nagrajence 75.000 dinarjev. Po okusno izdelana priznanja (delo grafika, tovariša Abeta) so prihajali še tile tovariši: Gojnič Ivana, ing. Lasič Anton, Žargi Stefan, Rodič Valerija, Rupret Vinko, Tvrđdy Maks, Golja Anton, Gostinčar Srečko, Slapar Iva, Žumer Anton, Sodja Helena, kolektiv sedemletke v Poljanah, Hrast Oskar, Kokalj Janko, Rupnik Marija, Prekoršek Branko, Potokar Marija, Vončina Edvard, Grum Janez, Siferer Marija, Kus Marija, Franko Antonija, Kus Vilko, Rakovec Josip, Velušček Ciril, učiteljski kolektiv Mlekarske šole v Kranju, učiteljski kolektiv Gumarske šole „Sava“ v Kranju, Brejc Bogomir, Korenčan Lovro, Završnik Stanko, Mušič Anton, Jeglič Alojzija, Košmelj Cveta, Kalan Ana, Potočnik Miha, Kuharič Martin, Golmajer Ivana, kolektiv Mladinskega doma v Kranju, Rebolj Božena, Kalan Andrej, Šarc Andrej, Ravninar Ljubo in Debeljak Milica.

Večina med njimi bi zaslužila tudi nagrado, pa zaradi omejenih sredstev ni bilo mogoče vseh nagraditi. Vsem nagrajencem in pohvaljencem je čestital v imenu republiškega odbora Sindikata prosvetnih delavcev predsednik tovariš Jože Zorn, v imenu Ministrstva za prosveto pa načelnik oddelka za šolstvo tov. Mehora Drago. V imenu OK KPS Kranj jim je čestitala tov. Dragica Rometova. Potem so prosvetni delavci predložili resolucijo CK KPS, poudarili, da se zavedajo, da sta znanost in kultura glavno orožje v borbi za svobodnega človeka, da se strinjajo z izstopom sindikatov prosvetnih delavcev Jugoslavije iz Svetovne sindikalne federacije, in da se bodo borili proti ponarejanju marksizma in leninizma. S tem bodo pripomogli k uspešnemu boju proletariata sveta. S tem je bilo zborovanje zaključeno.

Popoldne so člani MKUD-a Staneta Žagarja igrali za prosvetne delavce igro „Matura“, ki so jo odlično podali. Prosvetni delavci so v odmoru nagradili s cvetjem tovariša poverjenika za prosveto; čestitke k uspešnemu delu MKUD-a Staneta Žagarja sta izrekla poverjeništvu za prosveto in dosedanji predsednik okrajnega odbora prosvetnih delavcev profesor Ciril Velušček, Zvečer je bila v prostorih osnovne šole v Kranju družabna zabava prosvetnih delavcev vsega okraja. Ob zvokih orkestra tovariša Fabijanija so se povesečili po končanem šolskem delu. V sproščnem razpoloženju so potekale nočne ure.

Ljudska prosveta, fizkultura in predvojaška vzgoja

Iz izčrpnega poročila o tej dejavnosti bomo navedli samo nekaj podatkov: Danes je v kranjskem okraju 45 kulturno-izobraževalnih društev s 152 sekcijami in s 4.085 člani. V glavnem je mreža društev zaključena in se bodo nova društva ustanovljala samo tam, kjer se bodo razvili življenjski pogoji. Dramatske sekcije so uprizorile doslej v letu 1950. 109 iger in z ostalimi sekcijami 42 akademij in 26 drugih kulturnih prireditev. Glede izvora in kvalitete izvedbe iger smo v tekočem letu precej napredovali. Pomemben uspeh smo dosegli z ustanovitvijo poklicnega Prešernovega gledališča v Kranju.

Glasbene skupine so priredile 29 samostojnih koncertov in 2 pevski reviji. Zadovoljivo je uspela tudi folklorna revija meseca maja. V zimskem času je bilo organiziranih 42 izobraževalnih tečajev, več čipkarskih in en gospodinjski tečaj. Skupno število tečajnikov v izobraževalnih tečajih je bilo 1.163. Najboljši tečaji so bili v Trebiji, Cerkljah, Gorenji vasi, Hotavljah, v Naklem, na

Jezerskem, v Podbrezju, v Gabrku, Retečah, v Sorici in na Senturški gori. Ljudska univerza redno deluje samo v Tržiču; v Kranju si sledje predavanja od časa do časa. Tudi poslovanje naših knjižnic se je izdatno izboljšalo — do 80% knjižničarjev redno poroča. Velikega pomena za nadaljnji razvoj znanstvenosti v okraju je ustanovitev Okrajne študijske knjižnice v Kranju. Ustanovljena je bila letos na rojstni dan maršala Tita.

Fizkultura se na nekaterih naših šolah podcenjuje in se zato telovadba ni redno vršila. To bodo morali upravitelji v prihodnjem šolskem letu popraviti. Lepe telovadne nastope so priredile pred zaključkom šolskega leta gimnazije I. in II. v Kranju, Tržiču, a najlepše v Zireh. Dobre uspehe na področju fizkulture izkazujejo tudi sedemletke Železniki, Trata in Predoslje, Stražišče in deloma Poljane.

Zborovanja mladincev predvojaške vzgoje so bila v tem letu uspešno izvedena. V januarju so na oblastnem tekmovanju dosegli naši mladinci v smuškem patrolnem teku četrto mesto, a na tekmovanju meseca maja so dosegli prvo mesto v maršu in plavanju, drugo mesto v kolesarjenju in le v preciznem streljanju niso dosegli ugodnega rezultata.

svetnih delavcev. Do konca leta bodo napredovali vsi, ki so dosegli pogoje za napredovanje. Z novim pravilnikom o premijskih dodatkih, bo učiteljstvo, ki poučuje pod težkimi pogoji, dobilo nove denarne ugodnosti.

O UČNIH USPEHIH

Marsikdo se sprašuje, zakaj posvečamo v novi Jugoslaviji toliko pozornosti učnim uspehom dijakov. V naših časopisih se mnogo piše o šolstvu, razpravljajo se o vzrokih učnih neuspehov, najboljši dijaki se nagrajujejo, sprejemajo pri predstavnikih oblasti itd. Iz vsega tega sledi, da gleda naša ljudska oblast na delo v šolah kot na nekaj zelo važnega.

Če hočemo pravilno razvozljati to vprašanje, ga ne smemo načeti osamljenega, temveč v zvezi z vsemi našimi družbenimi pojavi. Po dialektično-materialističnem načelu se vse na svetu izpreminja, zato se z izpremenjenimi družbenimi pogoji izpreminjajo tudi vzgojna načela.

Po strmo glavljenju kapitalističnega reda v Jugoslaviji smo vzpostavili ljudsko oblast. To je prvorazrednega pomena tudi za reševanje vzgojnih vprašanj. Gradimo socializem, to pomeni višjo stopnjo družbe z višjim blagostanjem. Socializem se da ustvariti samo z razvojem industrije. Industrije in tehnike ter v zvezi s tem tudi višjih umetniških dobrin pa ne morejo razvijati kulturno zaostali ljudje. Zato se v deželah socializma postavlja vprašanje kulturnega razvoja na prvo mesto. Čim bolj je neka dežela zaostala, tem večje napore glede kulturnega razvoja mora sprejemati nase.

Maršal tov. Tito je govoril te dni na izrednem zasedanju ljudske skupščine ob predlogu zakona o gospodarskih svetih:

„Vzemimo samo dejstvo, da gradimo in odpiramo številne objekte in celo nekatere največje tovarne, rudnike in drugo ravno v najbolj zaostalih krajih države, kakršni so: najbolj zaostali del Bosne, Sandžak, Makedonija, Kosovo, Metohija, Lika, Črna gora itd., torej povsod tam, kjer je bilo doslej zelo malo ali nič industrije. Kdo bo delal v teh tovarnah, rudnikih in drugih podjetjih? Kmetije iz teh zaostalih krajev! Iz siromašnih kmetov, katerih predniki so stoletja na najnižji stopnji kulture in življenske ravni, morajo postati zavedni delavci, graditelji lepšega življenja zase in za vso socialistično skupnost.“

Tako vidimo, da graditev socializma terja tudi pospešeno kulturno dejavnost, da brez nje ne more biti socializma. V tem je ogromna razlika v primeri s kapitalistično družbo, kjer je cilj bogatenje in kulturni razvoj posameznih buržujev, ne pa obča blaginja vseh državljanov. Zato se v kapitalistični družbi

Razstava učencev v gospodarstvu v Škofji Loki

Po osvoboditvi je postala že tradicija, da gojenci šole za učence v gospodarstvu raznih strokovnih šol v Škofji Loki prirede ob zaključku šolskega leta razstave v šolski telovadnici. Ta razstava nam vsako leto poleg izdelkov učencev pokaže tudi način poučevanja na šoli, predvsem pa učne uspehe, ki so iz leta v leto večji. Končno predstavlja razstava edino glasno besedo, ki jo široki javnosti spregovori šola, ki sicer dela neopazno pod vodstvom svojega upravitelja tov. Janežiča.

Takoj ob vstopu v razstaveni prostor napis in znamenja opozorijo obiskovalca, da obsega šola štiri stroke: krojaško-šiviljsko, čevljarstvo, mizarstvo in kovinarstvo. Kritičnemu opazovalcu se pri tem vsiljuje misel, da na tako majhni šoli strokovni pouk ne more iti dovolj v globino. Vendar že bežni pogledi po razstavnih mizah odrinejo ta pomislek.

Čevljarji vajenci kažejo izdelke, ki jih menda ni videti na nobeni drugi razstavi: poletni ženski čevlji iz klobučevinastih travkov. Skromen listek nas opozori, da so delo tovarišev Pušarja in Bašlja, gojencev 3. razreda, in da so napravljeni po zamisli strokovnega učitelja tov. Košce.

Krojači in šivilje dokazujejo, da nočejo postati mojstri, katerih delo je odvisno od sreče. Ne! Vnaprej hočejo zagotoviti svojim odjemalcem popoln uspeh in zadovoljstvo. Zato skrbno gojijo risanje krojev po merah za individualno proizvodnjo. Prizadevanje njihovega strokovnega učitelja tov. Primožiča, ki svoje bogate praktične izkušnje prenaša iz obrata v šolo, je usmerjeno predvsem v izdelavo pravega kroja ter dosledno prevedbo kroja v stvarni izdelek. Med razstavljenimi izdelki prednjačijo moške hlače ter ženska po-

ni polagalo tolike važnosti na šolstvo, se ni stremelo po kulturnem dvigu vseh razredov, ker bi jim prosvetljeni razredi postali nevarni.

Svojo politično oblast so utrjevali tudi na pedagoškem področju. Zato buržoazna pedagogika trdi, da so učni uspehi rezultati sposobnosti in talenta, ki jih imajo samo višje stoječi (buržoazni) sloji. Zato so odrekli sposobnosti in talentiranost delavcem in kmetom. Znana so nam še mnenja (tudi današnjih ostankov maloburžoazne družbe): „Kaj bo ta butast kmet? Delavci niso sposobni upravljanja države in vodenja gospodarskih podjetij“ itd.

Zato moramo pogledati, kako stoji stvar s sposobnostmi in talenti. Ali jih imajo delavci in kmetje, ali jih nimajo?

Dialektično materialistična pedagoška teorija trdi, da s spremenjenimi družbenimi pogoji, ko pridejo oblast in materialna sredstva v roke ljudstva, postane tudi pedagogika stvar ljudskih množic. Zato se v socialistični družbi ustvarijo tudi pogoji za razvoj ljudskih sposobnosti in talentov. V kapitalistični družbi se ljudske ustvarjalne sile, ki ne služijo kapitalizmu, zatirajo, v socialistični družbi, pravi Engels, „ima sleherni človek pravico do popolnega razvoja svojih sposobnosti,“ ki naj služijo skupnosti.

O dednih sposobnostih in talentih torej ni govora. Pač se rodi vsak človek z določenimi predispozicijami za svoj razvoj, ki so pogojene z njegovim anatomsko-fiziološkim ustrojem. Nekateri ima vse predpostavke (organske), da postane n. pr. glasbenik. Vendar bodo te dispozicije zamrle, če bo živel v družbi, ki mu ne bo dajala možnosti za razvoj njegovih dispozicij.

Torej je razvoj sposobnosti in talentov odvisen od družbenih pogojev, od tega, kakšne možnosti kulturnega razvoja nudi družba svojim članom.

Gradimo socializem. Brez kulturnega razvoja ljudskih množic ga ne moremo doseči. Za njegovo izgraditev potrebujemo kulturnih ljudi. Vzgajajo se v šolah. Zato naša ljudska oblast toliko skrbi za šolstvo.

Učni uspehi so torej stvar socialistične graditve, njen sestavni in osnovni del. Sposobnosti niso podedovane, se pridobivajo. Zato tako vztrajno iščemo vzrokov neuspehov, ker so istočasno to neuspehi socialistične graditve.

Dobri učni uspehi so jamstvo za uspešno graditev socializma.

Najboljši dijaki - sprejeti pri ministru za prosveto

BOŽIČ TATJANA, NAJBOLJŠA UČENKA NA VIŠJI GIMNAZIJI V KRANJU

Ustavil sem se pri izložbenih oknih Državne založbe v Kranju. Tam je letos kranjska gimnazija prvič pokazala svoje delo, hkrati pa tudi njena mladinska in sindikalna organizacija. Med drugim mi je vzbudila zanimanje slika, ki je razstavljena v obliki oknih — slika letošnje maturantke Tatjane Božičeve. Pri eni njeni sliki je napis „Najboljša naša učenka“, pri drugi pa „Najboljša naša mladinka“.

Kaj časnika vse ne zanima v današnjih dneh! Najrajši pa se pomudi pri junakih dela, ki se trudijo, da bi naša domovina čimprej zaživela tisto srečo, ko bo naš delovni človek ob delu in ugodnih življenjskih pogojih užival sadove stoletne borbe za družbeno in narodno osvoboditev.

Sel sem k osmošolki Božičevi. Njeni tovariši so opravljali ustni večji tečajni izpit, ona pa je bila tega dela mature oproščena, zakaj kdor osmi razred dovrši z odliko in dobi pri pismenem izpitu najboljšo oceno, je maturo že napravil. Našel sem jo v gimnaziji. Ni stala praznih rok, zakaj sošolci so ji zaupali organizacijo tradicionalne zaključne prireditve po maturi. Povedal sem ji željo našega uredništva.

„Kar nerodno mi je“, je dejala. Čemu ste prišli ravno k meni? Saj so na gimnaziji še drugi odlični dijaki!“

Res je človeku nerodno govoriti o sebi, boji se, da ne bi ljudje sodili o njem napačno, zlasti še, če ve, da bodo njegove izjave objavljene v časniku. Toda ko je tovarišica uvidela, da ne gre za časnikarsko besedičenje predvojnne vrste, ampak za resničen, četudi le bežen prikaz dela, sva se prav lepo pomenila.

Ko je izbruhnila vojna, je bila tovarišica Božičeva v četrtem razredu osnovne šole. Kakor vsem učenkam je bilo tudi njej hudo, ko je morala v nemško šolo. Toda več ko nemška učna ura so dali našim najmlajšim Slovenkam odmor. Ti so bili zanje kovačnica odpora proti tujcu: učenske so se takrat pogovarjale o partizanih, se učile njihovih pesmi in sklepale o marsičem. Sklenile so na primer, da jih prihodnji dan ne bo v šolo, in res — niso prišle. Ko so Nemci zažgali Šorlijev mlin na Rupj, so se odločile, da učiteljici ne bodo odgovarjale. In tako se je tudi zgodilo. Marsikatero grenko so morale mlade junakinje zaradi uporniških dejanj požreti, toda nobena žalitev ni strla njihovega duha. Podžigala jih je zavest, da morajo, četudi so še majhne, prispevati k skupni borbi proti tujcem, ki so uničevali naše ljudi, našo zemljo.

Po osvoboditvi je tovarišica Božičeva napravila na gimnaziji dopolnilne izpite za prve tri razrede in jeseni 1945

škofjeloški kot in njihove mojstre. Poleg tega pa pri pouku ne zanemarija tehničnih osnov, o čemer zanesljivo pričajo razstavljeni zvezki in brez katerih ne more biti nitj dobrega stavbenega pohištvenega mizarja.

Vsa razstava napravi na obiskovalca neizbrisen vtis. Da je tudi splošna izobrazba mnogo višja, kot je bila pred vojno in da je splošni polet zajel mladino Škofje Loke in okolice, je zasluga učiteljev splošnih predmetov, kakor tudi strokovnih mojstrov. M. N.

Obveze za ljudsko posojilo

Članji sindikalnih grup političnih organizacij OLO-ja Kranj so na svojih sestankih glede na razpisano ljudsko posojilo sprejeli in podpisali obveze zanj. Vpisali so zase in za svoje otroke. Grupe bodo med seboj tekmovalle glede na višino vpisa. Že na sestankih so se obvezali za 113.000 din.

Tudi v ostalih delovnih kolektivih je za vpis posojila veliko zanimanje.

T. C.

stopila v četrty razred. Že med okupacijo je študirala jezike. Poslej je ta študij nadaljevala, hkrati pa se ji je vzbudilo še zanimanje za gledališče in glasbo. Igra klavir, violino in harmoniko. S harmonikarskim orkestrom je prepotovala dobršen del Jugoslavije in obiskala prenekatero mladinsko delovno brigado.

V šesti šoli je prvič recitirala na šolski proslavi. Poslej se je intenzivno vključila v kulturno delo pri gimnazijski mladinski organizaciji in je zlasti veliko prispevala h kulturni razgibanosti dijakov, še posebej potem, ko je bilo ustanovljeno na gimnaziji mladinsko kulturno-umetniško društvo. Nad vse uspešno je delala pri dramski sekciji, pri orkestru in folklorni skupini. Letos je bila med glavnimi organizatorji literarno-glasbenega večera pod naslovom „Slovanska romantika v besedi in glasbi“, pri uprizoritvi „Mature“ in drugih mladinskih prireditvah.

Vprašal sem jo, kako zmore toliko raznovrstnega dela: odgovorila mi je:

„Starši so me že prav od ranih let navajali k delu, najsi bo že k duševnemu ali pa fizičnemu. Rada delam! Po študiju, ki ga v osmem razredu ni bilo ravno malo, sem našla razvedrilo pri delu za dvig kulturnega življenja na našem zavodu. Največje priznanje za to delo pa se mi zdi dejstvo, da trud ni bil zaman. Poudariti pa moram, da uspehi niso bili delo posameznika, ampak vseh, ki so sodelovali ali kakorkoli pomagali.“

„In kam po maturi?“, sem jo vprašal.

„Takole bo,“ mi je odgovorila. „Med počitnicami bom s sošolci šla za mesec dni v brigado. Jeseni pa se bom vpisala na tehnično visoko šolo — na gradbeno fakulteto. Marsikdo me je že vprašal, čemu ne na akademijo za igralsko umetnost. Sodil je pač po mojem izvenpoklicnem delu in zanimanju. Toda že dolgo me mika fizika in matematika. Kaj rada se ustavljam ob njihovih problemih. Vem, težave bodo! Toda povem vam: — Če hočeš, tudi moreš! Največja moč — to je volja!“ S tem sva končala.

Odlični učenci in delavni mladinki čestita k uspehu tudi uredništvo.

KOVAČIČ KRISTINA — NAJBOLJŠA NA EKONOMSKEM TEHNIKUMU

Kovačič Kristina je najboljša učenka Ekonomskega tehnikuma v Kranju. Kristina ni samo odlična učenka, ampak je tudi lep primer pravega odnosa do sotovarišev. Za počitnice se je obvezala, da bo pomagala sošolkam in sošolcem pri učenju,

ki imajo popravne izpite oz. razredni izpit in bo na ta način s prostovoljnim delom pripomogla do hitrejšega zgraditve socializma.

MARČIČ VLADO — NAJBOLJŠI DIJAK TEKSTILNEGA TEHNIKUMA

V letošnjem šolskem letu se je na tekstilnem tehnikumu izkazal kot najboljši učenec tovariš Marčič Vlado. Doma je iz Preš v Ptujem okraju in je posestnikov sin. Letos je obiskoval II. razred te šole — predil-

ski odsek. Pri zaključnih izpiti je v vseh predmetih pokazal odlične uspehe, prav tako je bil neoporečen v vedenju in disciplini, tako da je najboljši dijak našega tehnikuma. Z njim bo naša tekstilna industrija dobila odličnega strokovnjaka — predilca. Pripomnili bi še to, da je razredni sekretar mladine in zelo priljubljen v svojem in ostalih razredih ter uživa med dijaki velik ugled.

Pridnemu dijaku iskreno čestitamo k njegovemu uspehu.

V Tovarni športnih čevljev Žiri so dosegli polletni plan

Žiri, 23. junija 1950

Kakor je kolektiv tovarne športnih čevljev obljubil, da bo do 23. VI. 1950 izpolnil plan za prvo polletje, tako po količini, vrednosti in asortimentu, je to obljubo častno izpolnil!

Danes ob 17.30 uri je tovarniška sirena naznanila da je en del borbe za letošnji proizvodni plan, to je prva polovica častno izvojevana. Po vrednosti je bil sicer plan za polletje dosežen že večeraj 22. VI. ob 13. uri. Danes pa tudi po količini in asortimentu. Tako je kolektiv znova pokazal, da kljub težočam noče zaostajati in da hoče še visoko dvigniti prapor dela in zmage nad vsemi cnimi, ki hočejo ovirati naš razvoj, naš polet in našo zmago. S to delovno zmago si je kolektiv TSC Žiri zopet zagotvil častno izvojevano priznanje, to je prehodno zastavo republiškega odbora enotnih sindikatov, ki jo je prejel dne 24. marca t. l. kot zmagovalec in prvi kolektiv čevljarske stroke LRS za uspehe v letu 1949. Že tedaj je kolektiv obljubil, da bo zastavo obdržal tudi v letošnjem letu in to obljubo je izpolnil.

Nj bilo lahko doseči plan predčasno, kajti plan je visok in v zadnjem času je bilo precej obolelih, pa je že to zelo oviralo normalen potek predvidenega dela. Toda delavci in delavke so kaj hitro zapustili postelje, kolikor jih je bilo bolnih, in se s še večjo vnemo lotili dela, da nadoknadijo zamujeno. Tako lahko na koncu celemu kolektivu, ki je tako samozavestno in vztrajno delal za skupnost, le čestitamo in želimo, da tudi vnaprej doseže take uspehe.

18. junija so imeli učenci šole v gospodarstvu svoj praznik. Po učenih uspehih je šola na drugem mestu v kranjskem okraju. Zaključna razstava učencev v gospodarstvu je privabila mnogo obiskovalcev, saj jo je že prvi dan obiskalo 381 ljudi, kar je izredno veliko število za ta oddaljeni kraj. Razstava sama je bila zelo pestra. Tu si mogel videti vse vrste izdelkov naših vajencev: čevlje, mize, razne šatulje, kmetijsko in kovaško orodje, gospodinjske potrebščine, moške in ženske obleke itd. Poleg teh obrtnih izdelkov so učenci razstavili tudi svoje šolske naloge, ki dokazujejo njihovo dokaj visoko splošno izobrazbo. Razstava je dokazala, da je učiteljski kolektiv storil svojo dolžnost, da usposobi za nove gospodarske naloge tukajšnje mladino.

Lepe prireditve šole v Gorenji vasi

Gorenja vas leži v središču Poljanske doline. Mnogi prav radi prihajajo semkaj na oddih. Čez Soro prideš v vas, kjer je šola. V 80 let stari stavbi imajo svoje prostore osnovna šola, višji razredi sedemletke in letos ustanovljena šola za učence v gospodarstvu. Z odločbo ministrstva za prosveto je bila sedemletka preimenovana v nižjo gimnazijo. Učiteljski kolektiv, ki ga vodi upravitelj tov. Krapč, se trudi, dati učencem čim več znanja. Njegova zasluga je, da se je tudi pionirska organizacija zelo razgibala. Vsako leto priredi šola po dve akademiji. Tudi v Tednu matere in otroka se je kolektiv zelo izkazal: 4. junija je imel prirsčno proslavo v šoli, ki so se je udeležile matere v velikem številu. V tem tednu je imelo učiteljstvo vsak dan po eno vzgojno predavanje. Šolski kolektiv je priredil tudi razstavo, ki je prikazala razvoj šole od osvoboditve do danes. Ob koncu tedna so imeli pionirji svoj dan.

18. junija so imeli učenci šole v gospodarstvu svoj praznik. Po učenih uspehih je šola na drugem mestu v kranjskem okraju. Zaključna razstava učencev v gospodarstvu je privabila mnogo obiskovalcev, saj jo je že prvi dan obiskalo 381 ljudi, kar je izredno veliko število za ta oddaljeni kraj. Razstava sama je bila zelo pestra. Tu si mogel videti vse vrste izdelkov naših vajencev: čevlje, mize, razne šatulje, kmetijsko in kovaško orodje, gospodinjske potrebščine, moške in ženske obleke itd. Poleg teh obrtnih izdelkov so učenci razstavili tudi svoje šolske naloge, ki dokazujejo njihovo dokaj visoko splošno izobrazbo. Razstava je dokazala, da je učiteljski kolektiv storil svojo dolžnost, da usposobi za nove gospodarske naloge tukajšnje mladino.

IZPOLNITEV POLLETNEGA PLANA — VAŽNA NALOGA NAŠIH PODJETIJ

Vedno bolj napeta je borba med podjetji za izpolnitev polletnega plana, saj se mesec junij bliža h koncu. Nekatera podjetja so ga dosegla pred rokom, in delajo že za drugo polletje. Tako so izpolnili plan tovarna obutve, vsa gozdna podjetja na območju OLO Kranj in sicer v razrezu in poseku lesa. Predvidena je izpolnitev plana v tovarni Inteks, v opekarni Bobovk in Češnjevk in tovarni gumijevih izdelkov „Sava“. Zaradi številnih zaprek predvsem pomanjkanja surovin, pogonskih sredstev in delovne sile, pa ne bodo do roka dosegle plana Tiskanina, IBI, Pletenina in tovarna Standard. Vsa navedena podjetja pa se trudijo, da bodo svojo nalogo častno izpolnili v najkrajšem času.

120 kg SVEŽE ARNIKE SO ŽE NABRALI PIONIRJI IZ MARTINJ VRHA

Martini vrh, 20. junija.

Od TMO dalje že tekmujejo pionirji naše šole v nabiranju zdravilnih zelišč. V tej tekmi je mali pionirski kolektiv dosegel prav lep uspeh, saj je samo arnike nabral nad 120 kg. Pionirji nabirajo zelišča skupaj in še vsak posamič. Nabrat hočejo toliko, da bodo z denarjem, ki ga za to dobi, lahko kupili rokometno žogo. Pri nabiranju so naši pionirji spoznali, da pri kolektivnem delu le tekmovalje vodi do pravega uspeha. Pri tem pa jih še podžiga zavest, da bomo za te artikole dobili tujo valuto, ki bo v korist nam vsem.

Kaj so pridobili vojaški invalidi z novo invalidsko zakonodajo

(Nadaljevanje in konec)

S tem je odpadla dosedanja neskladnost med določbo prvega odstavka 16. člena starega invalidskega zakona, ki je zagotavljal vojaškim invalidom pravico do smrtnega zdravljenja na državne stroške in 4. točke 3. člena stare uredbe o invalidskih prejemkih, ki je določala, da pripada polovična invalidnina tistim vojaškim invalidom, ki so v invalidskih domovih, kolonijah, bolnišnicah ali drugih državnih ustanovah več kakor mesec dni, dokler so v njih. Določba nove uredbe, da pripada tistim, ki so v ustanovah kake družbene organizacije zaradi šolanja in izučitve, cela invalidnina, zlasti pa da prejemo polno invalidnino tudi tisti, ki so sicer sami v kaki ustanovi preskrbljeni, nimajo pa preskrbljenih družinskih članov, katere so dolžni preživljati, je iz socialnih razlogov zelo primerno.

Z določbami točk 1. 2 in 3. 3. člena nove uredbe se je tudi spremenil pojem siromašnega sklada z 11. členom nove uredbe tisti, ki je upravičen do prejemanja cele invalidnine, to je tisti, čigar prejemki ne presegajo mesečnih čistih 2000 din (dodatki za otroke in podpore za otroke se ne štejejo!), in tisti prejemniki invalidnine, katerim je kmetovanje glavni poklic, oziroma, ki imajo glavni

dohodek od kmetijstva in ne plačujejo nad 250 din letnega davka od svojih dohodkov. Ta davek se izračuna tako, da se celotni davek kmečke družine, v kateri živi invalidski upravičenec, deli s številom članov, ki niso delavci, uslužbenci, nameščenci ali upokojenci. Začasno nenavzoči družinski člani (vojaška dolžnost, šolanje, prostovoljno delo v brigadah, zdravljenje in podobno) se šteje v družinsko skupnost za delitev davka.

Novi invalidski prejemki tečejo vsem tistim, ki so pridobili pravico do njih šele po novem invalidskem zakonu in novi uredbi, od 1. aprila 1950 dalje seveda le, če se upravičenci prijavijo za pridobitev teh pravic do 5. III. 1951; če pa se prijavijo pozneje, pa od dneva prijavitve dalje. Ostalim upravičencem, ki pa so že imeli pravico do invalidskih prejemkov po določbah prejšnjega zakona in uredbe, pa tečejo novi invalidski prejemki šele od 1. julija 1950 dalje.

Staršem, ki so že prejeli invalidnino po prejšnjem zakonu, pa jim je bila odvzeta, ker so živeli v družinski skupnosti z dvema ali več polnoletnimi, za pridobitno delo zmožnimi otroki brez lastne družine, pripada invalidnina ponovno od 1. aprila 1950 dalje.

Bolezenskim invalidom, ki so se prijavili po 8. XII. 1946 ali se bodo šele prijavili do 30. VI. 1950, tečejo invalidski prejemki od dneva prijavitve. Zato je v njihovo korist, da se čim prej prijavijo.

Vsi oni, ki doslej niso imeli pravice

Vse delovne kolektive in sindikalne podružnice ter ustanove opozarjamo, da si pravočasno zagotovijo za ozimnico potrebne količine zimskega sadja direktno pri naših distributivnih podjetjih, katerim so zagotovljene na podlagi prehodne kontrahaže dovoljene količine sadja za pokritje vseh potreb.

Vsi zainteresirani naj se obračajo direktno na podjetja (PZ Kranj, Preskrba, Kranj; Preskrba, Tržič; Mestni magazin Skofja Loka) s katerimi naj sklenejo pogodbe za potrebne količine sadja, ker si na drugačen način sadja ne bodo mogli preskrbeti, ker odpadejo vsi razdelilniki od OLO-ja.

Vse uprave podjetij, sindikalne podružnice in vodstva ustanov so dolžna na zgoraj navedeni način zasigurati potrebne količine sadja za zimo za preskrbo delovnih kolektivov, ker drugih možnosti ne bo, na kar najresneje opozarjamo vse zainteresirane, ker poznejših intervencij z ozirom na nov način odkupa in prometa s sadjem ne bomo mogli upoštevati.

Poverj. za trgovino in preskrbo OLO Kranj

OPOZORILO INVALIDSKIM UPRAVIČENCEM

Vsem vojaškim vojnim invalidom in ostalim invalidskim upravičencem, ki ne bodo takoj v začetku julija prejeli invalidnin po čekovnih nakaznicah, sporočamo, da jim bodo invalidnine nakazane v prvi polovici meseca julija, ker se jim odmerjajo že po novi uredbi o invalidskih prejemkih. Invalidi, vojne vdove in sirote prejmejo invalidnino na čekovne nakaznice, staršem pa se postojanko Črni vrh, Padlo 21 Nemcev.

TEDENSKA KRONIKA

Spominski dnevi

29. junija 1942 napad partizanov na postojanko Črni vrh, Padlo 21 Nemcev.

Dožurna služba

2. julija ima službo pri soc. zavarovanju dr. Hribernik Ivan, telefon 553; — lekarna: Centralne lekarna Titov trg; — trafika: Mačefat Ana, Koroška cesta.

Kino

Škofja Loka: 29. in 30. junija švedski film „Tuja luka“

Gledališče

SKUD „France Prešeren“ sekcija heroja Staneta Rozmana kluba Ljudske milice Kranj priredi v soboto 1. julija ob 20. uri v zgornji dvorani Sindikalnega

poma še dostavlja po pošti na nove izplačilne knjižice. V mesecu juliju in avgustu prejmejo invalidski upravičenci, ki so priložili letne prijavitve za leto 1950, nove izplačilne knjižice, ki bodo veljale dve leti. Postopek za dvi-ganje invalidnin ostane nespremenjen.

Ministrstvo za socialno skrbstvo LRS Invalidska uprava

OPOZORILO

Vse lastnike grobov na novem pokopališču v Kranju vabimo, da se v mesecu juliju zgledajo v pisarni Pogrebne-ga zavoda Cankarjeva 13, radi ureditve najemnine prostorov, ne glede nato do kdaj je ista plačana.

Kdor se temu vabiu ne odzove se mu bodo prostori odvzeli.

Uprava

OBVESTILO

mobiliziranim voznikom

Kar mnogi vozniki, ki so na podlagi uredbe o dolžnostih v gozdarstvu in lesni industriji v preteklem letu vršili prevoze in spravilo, niso prejeli plačila za svoje delo, poziva Generalna direkcija za lesno industrijo LRS vse te voznike, da do 31. julija predložijo pristojnim lesno-industrijskim podjetjem dokazila o svojem delu v letu 1949, zaradi obračuna in izplačila in javijo svoj natančni naslov.

Generalna direkcija za lesno industrijo LRS

Dopisujte v „Gorenjski glas!“

dema Nušičevo komedijo v treh dejanjih „Dr“. — V nedeljo 2. julija ob 16. uri gostovanje v Zadrudnem domu na Kokrici. — V torek 4. julija ob 20. uri zvečer ponovitev komedije v zgornji dvorani Sindikalnega doma.

Mali oglasi

V popoldanskem vlaku Ljubljana — Kranj in dalje do Preddvora sem 27. junija izgubil logaritemsko računalno. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi Križaj Alojz, Potoče 9 — Preddvor.

Planinske društvo Kranj nujno potrebuje pri gradnji planinskega doma na Storžiču delovodjo za dobo 3 do 4 mesecev. Nastop takoj. Ponudbe na Planinsko društvo Kranj.

skupine imajo tudi druge osebe, ki so pod varstvom zakona o vojaških vojnih invalidih, razen ugodnosti, ki je določena za invalide od VII. do X. skupine, kadar potujejo na zdravljenje v bolnišnico ali sanatorij, ko imajo pravico do brezplačne voznice II. razreda.

Vsi vojaški invalidi in druge osebe pod varstvom invalidskega zakona, ki so delavci, nameščenci ali uslužbenci, lahko izrabijo pravico do brezplačne voznice v tistem razredu, do katerega imajo pravico pri uradnem potovanju, če je ta razred ugodnejši.

Vojaški invalidi, ki potujejo po zasebnem opravku, imajo trikrat v letu pravico do 75% popusta v vseh razredih na železnicah in ladjah ne glede na odstotek invalidnosti in sicer v obeh smereh. Imeti morajo knjižice za znižano vožnjo, ki jim jo izda brezplačno invalidska uprava pri Ministrstvu za socialno skrbstvo. Če umre invalid v bolnišnici, sanatoriju ali kakem drugem kraju, kjer je bil na zdravljenju, se njegovi posmrtni ostanki prepeljejo brezplačno do kraja njegovega bivališča, spremljevalec pa ima brezplačno vožnjo v III. razredu na železnicah in v II. razredu na ladjah. Spremljevalec invalida I. skupine ima pravico do brezplačne voznice v istem razredu kot invalid, ne glede na to, ali potuje invalid brezplačno ali z znižano vožnjo. Voziček invalida I. skupine se prepelje brezplačno z istim prevoznim sredstvom.

Dr. F. V. in B. A.